

4/2012

KNIŽNÍ ZNÁČKA

SPOLEK SBĚRATELŮ A PŘÁTEL EXLIBRIS

Vážení členové spolku, dámy a pánové,

na přelomu roku bývá dobrým zvykem se ohlédnout zpět a konstatovat co jsme z našeho programu skutečně během roku dokázali. Letošní rok nebyl pro spolek a jeho členy nijak zvláštní. Řekl bych standardní rok, jakých už jsme měli celou řadu. Programová činnost výboru byla z mého pohledu až na dva body splněna. Jedním z těchto pokulhávajících bodů je spolupráce s partnerskými zahraničními organizacemi, která zatím neprobíhá zcela podle našich představ. Jak se ukazuje, jedná se o časově dosti náročnou činnost, která je též podmíněna dobrou znalostí cizích jazyků. Spojení se zahraničními organizacemi je udržováno minimálně, v podstatě se jedná jen o výměnu časopisů a katalogů. Totéž platí i u dalšího bodu, totiž navázání intenzivnější spolupráce s uměleckými odbornými školami a jinými institucemi uměleckého charakteru. Zde byly již první krůčky v podobě přednášek a menších výstav udělány.

Pavel Šimon, řeka Otava a Písek, C5, 1952

Ostatní body, společenské a organizační činnosti spolku, byly splněny. Pro naše členy byly uspořádány dva výměnné dny v hotelu Populus, spolek podpořil finančně královéhradeckou sekci při konání již tradiční výstavy Žeň, členové výboru jsou účastníci poroty Festivalu komorní grafiky SČUG Hollar. Byly vydány dva grafické soubory exlibris: soubor Tomáše Hřivnáče a soubor IPSE SIBI XIV. Sjezdové grafické listy byly od Karla Zemana a Daniela Benešové. Za naši webovou stránku, i přes některé kritické hlasy, patří dík panu Ing. Karlu Scherzerovi; grafickou úpravou a množstvím informací patří ve světě FISAE k těm velmi dobrým. V průběhu sjezdu v Plzni předal Ing. Humplík Sborník roku 2012 přítomným členům spolku.

Spolkové prezenční a internetové aukce probíhají ke spokojenosti sběratelů. Návštěvnost prezenčních aukcí v poslední době poněkud klesla, mnozí to připisují vzniklé konkurenci mezi oběma aukcemi. Nejsem o tom přesvědčen. Internetová aukce slouží především mimopražským sběratelům, pro které je cesta do večerní Prahy náročná. Vyzývám všechny sběratele z Prahy a okolí: využijte této možnosti a přijďte jednou za měsíc na prezenční aukci! Aukční materiál je kvalitní, čas najdete i na případnou výměnu. Poděkování patří oběma “provozovatelům” těchto aukcí, panu Ing. Milanu Humplíkovi a panu Zdeňku Řehákovi za jejich obětavou práci.

Spolkové sjezdy jsou vždy událostí roku. Potvrzuje to velký zájem o účast, jak

u českých tak i u zahraničních sběratelů. Tak tomu bylo i letos v Plzni. Na sjezdu se sešlo asi 240 účastníků, kteří kladně ohodnotili celý průběh sjezdu s bohatým programem po celé tři dny. Pro většinu účastníků byla vrcholem sjezdového programu výstava dvou velkých grafiků - Josefa Hodka a Josefa Váchala v Západočeské galerii. Poděkování nás všech patří panu Ing. Janu Langhammerovi, který sjezd připravil a jeho průběh sám řídil. A nejen to! Poděkování mu též patří za jeho redaktorskou činnost našeho spolkového časopisu Knižní značka, který pravidelně vychází, a za vedení členské evidence spolku.

Za jeden z největších úspěchů výboru spolku považuji doplnění členů výboru na stanovami předepsaný počet členů. Možná, že se někdo z vás nad touto informací pousměje, ale věřte, nebylo to jednoduché!

Jménem svým a jménem výboru Spolku sběratelů a přátel exlibris přeji všem členům spolku, sběratelům, výtvarníkům a všem, kteří se zasloužili o dobré jméno české grafiky, úspěšný nový rok.

Karel Urban, předseda SSPE

MARINA RICHTEROVÁ

Čas, věčný měřitel lidské činnosti, spravedlivý ke každému, ale promarněný mnohými, je vlídný k akademické malířce Marině Richterové. Je to čas plný výtvarné práce, která přináší radost návštěvníkům jejích výstav a sběratelům drobné grafiky. Nevíme, zda při tvorbě panuje v duši autorky klid tvůrčí činnosti či zda dochází k spontánní tvorbě plné dynamických zvrátů s přebytkem tvůrčích nápadů. Výsledky

Pavel Šimon, C5, 1956

však udivují kontrastem něhy a jiskření spoutané energie ženských postav, klidem, vyzařujícím z mužských postav a epizodním zobrazením od idylly k vyhrocené situaci, až hněvu. Stále nás udivuje, jak výrazně dokáže vzbudit zájem, obdiv a vzruch u milovníků výtvarného umění. Její díla se vyznačují vzácnou rovnováhou mezi dokonalým uměleckým zpracováním a uměleckým obsahem – duší díla.

Také grafické návrhy českých poštovních známek Mariny Richter se rozletěly do světa. V roce 2008 to byla známka na podporu psaných dopisů v konkurenci moderních technologií. Kaligrafické písmo začátku milostného dopisu na známce má podpořit vznik psaných dokumentů – pamětníků doby vzniku. Znamka má hodnotu 17 Kč a je tištěna barevným ofsetem. Další známka, zobrazující tanečnici, již plně zapadá do cítění autorky. Byla vydána k dvoustému výročí založení pražské konzervatoře, která za dobu své existence vychovala nesčetné množství hudebníků, skladatelů, zpěváků, tanečníků a herců a sehrála zásadní roli v rozvoji hudební vzdělanosti českého národa. Znamka z roku 2011 má hodnotu 10 Kč a rytinu provedl Martin Srb. Třetí v pořadí, stojící zatím na nejvyšší příčce, je známka k dvoustému padesátému pátému výročí narození W. A. Mozarta. Na známce je vášnivě dirigující Mozart v krajkovém fraku, v pozadí budova Stavovského di-

vadla v Praze a pohled na partituru opery Don Giovanni. Znamka z roku 2011 má hodnotu E (20 Kč) a je tištěna barevným ofsetem s liniovou kresbou. Tato známka obsadila třetí místo v mezinárodní soutěži YEHUDI MEHUNIN 2012, pořádané námětovou skupinou Hudba při Svazu německých filatelistů. Konstatujeme, podobně jako u dalších výtvarníků, že tvorba exlibris je předstupněm k tvorbě poštovních známek.

Marina Richterová věnuje velké úsilí ilustrační tvorbě; mimo bibliofilie se jedná vesměs o dětské knihy. V letošním roce ilustrovala knihu Jižní louka známé švédské spisovatelky Astrid Lindgrenové. My, sběratelé drobné grafické tvorby, jen doufáme, že přijde doba, kdy se opět rozpomene na staré vděčné české sběratele exlibris, kteří se již těší.

Marina Richterová nám prozradila, že v současné době kreslí ilustrace k pohádce Louskáček a Myší král od E. T. A. Hoffmanna a že v příštím roce bude autorkou další české známky, tentokrát k 130. výročí narození Franze Kafky s obálkou 1. dne a razítkem.

Přejeme akademické malířce Marině Richterové k významnému životnímu jubileu další výtvarné úspěchy a radost z příznivých ohlasů výtvarné veřejnosti.

Jan Langhammer

JUBILEUM RENÁTY KAISEROVÉ

Bývá obvyklé, že umělecké talenty se sčítají, a pokud někdo má nadání v jednom oboru, přidávají se mu jiné múzy jaksi automaticky. I proto řada herců maluje, dobře zpívá, hraje na hudební nástroje atd. Stejně můžeme mluvit i o Renátě Kaiserové, která po střední výtvarné škole „Hollarce“ vystudovala Vysokou školu uměleckoprůmyslovou v Praze v atelieru profesora Jiřího Mikuly. Atelier byl zaměřen na knižní ilustraci a grafiku a také hlavní nadání Renáty je v kresbě. Dobře zvládla i grafické techniky, především lept a suchou jehlu, a nevyhýbá se ani linorytu. Dalším výtvarným projevem je malba v různých pojetích od pastelu přes akvarel až k olejomalbě. Velice dobrá prostorová představivost ji přivedla i k sochařství, kde vytváří hlavně skulptury z pískovce a opuky, někdy dokonce i z bronzu. S tím souvisí i tvorba módních doplňků – kabelek, pásků, broží a šperků z nejrůznějších materiálů jako je

Renáta a Eva Kaiserovy, Kladno, 1. 11. 2012

kůže, polodrahokamy, kámen, kov. Kromě toho velice dobře zpívá a je členkou pěveckého sboru města Buštěhrad. V poslední době se věnuje i básnické tvorbě a píše lyrické verše, které připravuje k vydání v knížce se svým výtvarným doprovodem. Ovládá také knižní vazbu a celou škálu souvisejících činností.

Kromě vlastního výtvarného vyjádření uplatňuje své znalosti i v pedagogické činnosti v soukromé škole Vějířek, kde učí děti, ale i dospělé základy kresby, malby, grafiky, a již se jí podařilo několik svých absolventů připravit na „Hollarku“, kterou všichni úspěšně absolvovali a někteří pokračují ve studiu na vysokých školách.

Při příležitosti životního jubilea Renáty Kaiserové, 12. 11. 2012, byla 1. listopadu 2012 zahájena v kladenském zámku velká výstava průřezu z její tvorby a z tvorby jejích žáků a 6. listopadu 2012 další výstava v komorním prostředí kavárny a vinnárny Atelier v Kladně. Výstavu v zámku zahájila paní dr. I. Veverková ze Státního oblastního archivu Kladno a výstavu v Atelieru uvedla ukázkami ze své básnické tvorby sama autorka.

Renátu Kaiserovou známe jako pilnou tvůrkyni exlibris a její grafické listy vlastní snad každý ze současných sběratelů. Přejme si, ať kvalita jejích tisků se i nadále zlepšuje a ona zůstane vyhledávanou autorkou lístků, které nám dělají takovou radost.

Zdeněk Šíma

VZPOMÍNKY NA JUBILANTY

Je potěšením mít doma ve sbírce drobná grafická díla českých malířů a grafiků. Jsou nám připomínkou jejich rozměrnějších prací grafických i malířských, které jsou však často téměř neustále uloženy v depozitářích galerií a muzeí a jen někdy po desítkách let jsou zpřístupněny veřejnosti. Ještě že jsou výtvarné publikace, jinak bychom snad ani neznali díla našich, českých umělců, kteří tvořili především z lásky ke svému lidu. Těšme se tedy z jejich drobných prací a vzpomeňme alespoň krátce na to, co pro nás, sběratele exlibris a drobné grafiky, vytvořili.

Mikoláš ALEŠ se narodil 18. 11. 1852 v Miroticích u Písku a zemřel 10. 7. 1913

v Praze. Antonín Macek (1872-1923) o něm napsal: „Aleš rozdával plnými rukama královské dary svých citů i učil nás znáti a prožívat nejen dávné dějinné zjevy, legendy i báje, ale kresbou svou odkrýval nám zdroj naší poezie, krásu dětství člověka i krásu dětství národa.“ Václav Rytíř vydal v roce 1937 druhé vydání soupisu Mikoláš Aleš: Exlibris. Je zde popsáno 19 Alšových exlibris a 9 nepravých exlibris. Většinou se jedná o zinkografické reprodukce Alšových kreseb unikátních exlibris. Pouze exlibris Václava Rudla z roku 1910 je reprodukováno světlotiskem. V. Rytíř vydal v roce 1916 soubor Ex libris Mikoláše Aleše 1896-1913 s tisky z původních zinkografických desek. Mikoláš Aleš byl po Josefu Mánesovi dalším českým umělcem, který se zabýval tvorbou exlibris. První exlibris vytvořil v roce 1878 pro Alexandra Brandeise, svého příznivce, a poslední v roce 1911 nakreslil do knihy M. Aleš mládeži

Mikoláš Aleš, P1, 1878

Josefu Šejnostovi

v Praze. V Plzni, letošním sjezdovém městě SSPE, vyzdobil M. Aleš sgrafity ve spolupráci s architektem Rudolfem Štechem velké množství plzeňských budov. V roce 2013 uspořádá Západočeská galerie výstavu **Mikoláš Aleš v Plzni** ve výstavní síni Masné krámy v době od 30. 7. do 25. 10. 2013. Dílo Mikoláše Aleše žije právě díky jeho drobným kresebným pracím, kterých vytvořil 8000, a je nám tak blízké, jako málokteré jiné. Náš spolek vydal v roce 1998 list Slovníku tvůrců exlibris - Mikoláš Aleš, který napsal dr. S. Kalabus.

Mikoláš Aleš, P1, 1911

Václav KAREL se narodil 21. 10. 1902 v Dobříči u Kralovic a zemřel 28. 12. 1969

Václav Karel, Vrba, X2, 1940

v Praze. Byl žákem F. Kysely a K. V. Maška na Uměleckoprůmyslové škole v Praze a M. Švabinského a T. F. Šimona na AVU v Praze. Byl členem SČUG Hollar. Vytvořil pouze několik exlibris a novoročenek. Bohatá je však jeho činnost ilustrátorská (dřevoryty pro Erbenovu Kytici, pohádkové knížky, povídky, poezie, dětské časopisy, školní učebnice, kalendáře). V letošním roce uspořádala výstavu ilustrací V. Karla Galerie Slováckého muzea v Uherském Hradišti. V. Karel byl přítelem Josefa Hodka. Společně malovali v plenéru a vystavovali na společných výstavách ještě s dalšími výtvarníky - přáteli.

František KOBLIHA, grafik, ilustrátor, malíř, představitel českého symbolismu, se narodil 17. 11. 1877 v Praze a zemřel 12. 12. 1962 v Praze. Vystudoval Uměleckoprůmyslovou školu a AVU v Praze (prof. F. Ženíšek). Byl předsedou skupiny SURSUM, s kterou v roce 1910 vystavoval v Brně. Od roku 1922 byl členem SČUG Hollar a v letech 1934 až 1938

jejím předsedou. Traduje se, že byl v grafice autodidaktem. Vytvářel grafické cykly, dřevorytové knižní ilustrace a exlibris, kterých vytvořil podle soupisu zpracovaného dr. S. Venclem 429 kusů, převážně v technice dřevorytu a částečně leptu a suché jehly. Zúčastnil se aktivně na přetváření názorů na výtvarnou tvorbu na počátku 20. století. Své kritické názory na umění uveřejňoval od roku 1911 v Moderní revui. V grafické tvorbě prošel dlouhou cestu od působivého, trochu technicky primitivního symbolizmu před 1. světovou válkou, přes jemně zpracované realistické dřevoryty se zobrazením krajin a měst, až k virtuóznímu zobrazování květin a stylizaci monogramů a ornamentů po 2. světové válce.

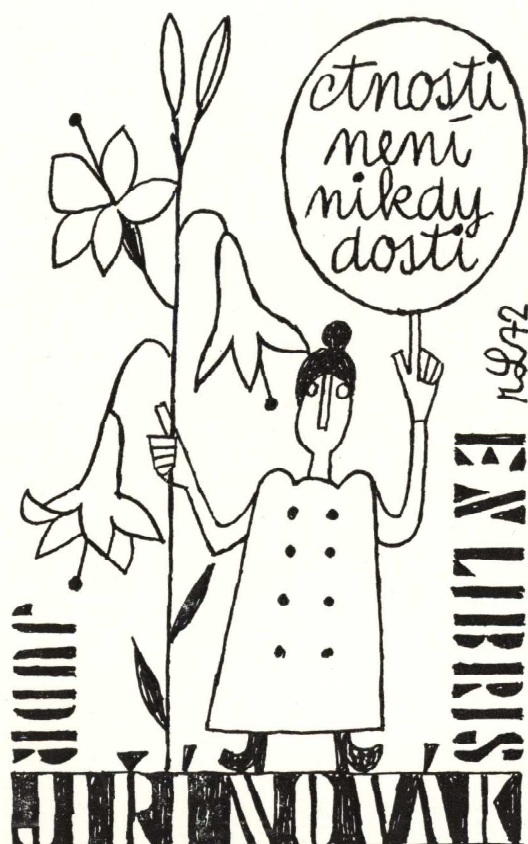
Náš spolek vydal v roce 2005 list Slovníku tvůrců exlibris – František Kobliha, který společně napsali dr. M. Kudrna a Ing. M. Humplík.

František Kobliha, X2, 1933

Richard LANDER, malíř, grafik, loutkář, kreslíř, karikaturista, učitel a profesor AMU v Praze, se narodil 13. 6. 1904 v Praze a zemřel 6. 11. 1982 tamtéž.

Studoval od roku 1922 na Uměleckoprůmyslové škole v Praze, kterou absolvoval u prof. J. Bendy. Studoval rovněž na ČVUT a filozofické fakultě UK v Praze.

Richard Lander, P1, 1972

Učil na mnoha středních školách (Michalovice, Litomyšl, České Budějovice, Chrudim, Český Brod) a na Státní grafické škole, na Uměleckoprůmyslové škole a posléze na loutkářské katedře divadelní fakulty AMU v Praze, kde byl jmenován docentem a později profesorem loutkářské scénografie.

Tvorbě exlibris se R. Lander věnoval po celou dobu své tvůrčí činnosti. První exlibris jsou z roku 1923 a poslední z roku 1981. Celkem jich podle soupisu, který zpracoval Otakar Hradečný, vytvořil 284. Zpočátku používal dřevoryt, lept, litografii, ojediněle kamenorytinu a suchou jehlu, později kresbu reprodukovanou zinkograficky a postupem času převažoval dřevoryt, linořez a papírová koláž. Vojtěch Cinybulk v úvodu k soupisu knižních značek R. Landra píše: „Tvář Landrových knižních značek (a nejen jich) určoval vždycky a zásadně smysl pro řád. Strohá až přísná stavba jeho prací kterékoliv z mnoha úkolových oblastí vyplývala jak z umělcovy pova-

hy, tak z tvůrčí řehole a kázně Bendovy speciálky na uměleckoprůmyslové škole. Odtud pramení jistě i cit pro písmo, pro jeho charakter i pro jeho význam v kompozici celku – tedy i v exlibris, kde legenda je organickou a neodmyslitelnou součástí. Landrovi je knižní značka grafickým specifikem s veškerými náležitostmi, tak jako je tomu u poštovní známky nebo u plakátu. S tím souvisí i Landrovo respektování charakterizačních požadavků majitele, s nimiž se ovšem vždycky dovede vypořádat se ctí, tak aby nebyl potlačen jeho výtvarný projev.“

Boris Soukup, scénograf, grafik, malíř a kostýmní návrhář, se narodil 8. 12. 1932 v Praze a zemřel 18. 5. 1984 tamtéž. Tvořbě exlibris se věnoval od začátku 70. let 20. století. První exlibris pro Jiřího Vykoukala vytvořil v roce 1972. Používal techniku leptu. Majiteli jeho exlibris jsou dva plzeňští sběratelé: Petr Charypar a Josef Hrubý.

Boris Soukup, C3, 1979

B. Soukup byl po studiích scénografem Divadla Na zábradlí (1959-1971). Mimo své zaměstnání se věnoval malířské a grafické tvorbě. Vytvořil několik grafických cyklů: Z Menšího Města Pražského, Projekty, Rozhovory, Sny, Housle. Souborná výstava Borise Soukupa se konala v roce 1999 v Kulturním domě města Dobříše; na vernisáži 3. 10. 1999 promluvil herec Divadla Na zábradlí Jan Přeučil. Záznam z vernisáže je volně přístupný na:

<http://tubehead.cz/video/Ypk3wgvaUIY/Vernisáž-Borise-SOUKUPA-1999-mpg.html>.

K výstavě byl vydán katalog. Soupis exlibris s pěkným článkem Josefa Hrubého o tvorbě B. Soukupa nalezneme ve Zprávách SSPE, 2-3/1980, s. 10.

Tavík František Šimon, malíř, grafik a pedagog, se narodil 13. 5. 1877 v Železnici u Jičína a zemřel 19. 12. 1942 v Praze. Studoval na AVU v Praze (1894-1899, prof. M. Pirner). Dvakrát dostal Hlávkovo stipendium (r. 1902 a 1903), které mu umožnilo navštívit Paříž a Londýn. Před 1. světovou válkou žil a tvořil v Paříži. Během války žil v Praze, ale po skončení války se rozhodl žít střídavě v Paříži a v Praze. Cestoval

Tavík František Šimon, X2, 1916

po Evropě, Orientu, navštívil Ameriku, Indii a Ceylon. V roce 1928 byl jmenován profesorem na AVU v Praze, kde převzal grafickou speciálku po prof. M. Švabinském. Zde působil do uzavření českých vysokých škol nacisty v roce 1939.

T. F. Šimon byl inspirován francouzskými impresionisty a Whistlerem, kterého osobně poznal v Londýně. Barevnému leptu se učil sám v Paříži; studoval příručky a prohlížel bedlivě lepty na výstavách. Sám desky leptal a tiskl. Dopracoval se k virtuózní technice barevného leptu z více desek, jak po stránce technické, tak po stránce uměleckého zpracování, kde využil svého malířského vzdělání. Vytvořil přes 700 grafických listů, z toho polovinu barevných. Náměty nacházel v Paříži, u Severního moře, v Praze, na Slovensku a na všech svých cestách. Vytvořil dvě grafická alba: Pařížské motivy a Hradčanské motivy.

V současnosti jsou jeho velké grafické listy vysoce ceněny. Jejich seznam nalezneme na <http://www.tfsimon.com/seznam.htm>. První soupis nazvaný Kronika grafického díla T. F. Šimona zpracoval A. Novák a vydal SČUG Hollar v roce 1937. Vytvářel novoročenky a exlibris pro významné osobnosti a přátele. Podle seznamu č. 46 z roku 1943 sestaveného P. Vodehnalem vytvořil celkem 50 exlibris a 45 novoročenek. V roce 1918 vydal Arthur Novák soubor T. F. Šimon: Exlibris a novoročenky (8 exlibris a 4 novoročenky). Soubornou výstavu T. F. Šimona uspořádala Národní galerie v Praze v roce 1994 a vydala výstavní katalog s úvodním textem Evy Bužgové. Synem T. F. Šimona byl rovněž vynikající grafik Pavel Šimon (1920-1958).

Jan Trampota, malíř a grafik, se narodil 21. 5. 1889 v Praze a zemřel 19. 10. 1942 v Poděbradech. Studoval na Uměleckoprůmyslové škole v Praze (prof. E. Dítě, J. Preisler). V letech 1913 až 1914 navštěvoval soukromou malířskou školu Vincence Beneše a Otakara Nejedlého. Jan Trampota byl především malířem. V jeho rané tvorbě se objevují prvky kubismu a později expresionismu. Snad na základě těchto malířských začátků si vytvořil osobitý rukopis. Jeho obrazy, především krajiny a prosté vesnické a městské motivy, mají zvláštní snovou atmosféru s kontrastem ostrých linií. Pobýval a tvořil v Nové Vsi u Chotěboře, v Nových Hradech u Litomyšle, v Orlických horách, ve Francii (Normandie) a v Praze. Jako premií členům S. V. U. Mánes pro rok 1932 vytvořil barevnou litografii Bárky. Vytvořil několik exlibris litografií a později s použitím autotypie a zinkografie. Jeho exlibris vlastnil B. Beneš Buchlovan a tři P. Vodehnal. Výstavu kreseb Jan Trampoty s názvem Bez vlastního zážitku není porozumění je možno si prohlédnout do 21. 2. 2013 ve Veletržním paláci v Praze.

Jan Trampota, P1, 1930

Jan Langhammer

VÝTVARNÉ CHODNÍČKY MARIE HANUŠOVÉ

Pokud se hovoří o vltavotýnské městské galerii U Zlatého slunce, je až s podivem, jakého věhlasu, který už dávno překročil nejen hranice regionu, ale i republiky, se tomuto stánku výtvarného umění v malém jihočeském městě dostává. V galerijních prostorách se vystřídaly práce už stovek předních českých, ale i zahraničních umělců a prestiž galerie neustále roste. Takovým zlatým hřebem zdejšího celoročního programu jsou pak Vltavotýnské výtvarné dvorky, které nemají, co se týká šíře žánrového zaměření i počtu vystavujících umělců, v republice obdoby. Letošní ročník Dvorků, z nichž se mezitím stala tradice, každoročně očekávaná a hojně navštěvovaná, byl v pořadí již osmnáctý.

A za tím vším stojí v průběhu uplynulých roků jedno jméno – Marie Hanušová, obětavá galeristka a zakladatelka nejen galerie samotné, ale i fenoménu Vltavotýnských dvorků, jakož i garantka úrovně těchto skutečně prestižních prezentací výtvarného umění.

Všechno to začalo v roce 1994, kdy si Marie Hanušová otevřela v Týně nad Vltavou soukromou galerii Art Club, a v následujícím roce pak poprvé představila veřejnosti špičkovou kolektivní výstavu pod názvem Vltavotýnské výtvarné dvorky. V roce 1996 se již Art Club stal městskou galerií, ale na jejím vedení a velkorysé koncepci se nic nezměnilo. A to ani po pozdějším přestěhování galerie do reprezentativních prostor jiného domu na vltavotýnském náměstí – U Zlatého slunce, podle kterého dostala galerie nové jméno a kde funguje i dnes.

J. A. Pacák, M. Hanušová a J. Liesler, Týn nad Vltavou, 1996; foto M. Mezera

Ovšem úspěšnost a popularita galerie nejen v uměleckém světě se nezrodila přes noc. Marie Hanušová ji budovala celé ty roky krok za krokem, mimo jiné i díky svým předchozím dlouholetým kontaktům s českou výtvarnickou špičkou, mezi níž měla a má i spoustu osobních přátel. Navíc se může pochlubit i neomylným citem pro perspektivnost mladých, začínajících výtvarníků, jimž rovněž poskytuje každoročně příležitost, aby se prezentovali ve zdejších prostorách třeba po boku svých slavných kolegů.

Kdybych to shrnula, pak vlastně celý svůj život Marie Hanušová zasvětila výtvarnému umění. V době politického uvolnění se v roce 1967 jako pětadvacetiletá stala členkou Svazu výtvarných umělců, kde také pracovala jako sekretářka. O tři roky později absolvovala Konzervatoř výtvarného umění při ministerstvu kultury a stala se referentkou na náročném úseku absolventských a tvůrčích stipendií, výstav a evidence českých výtvarných umělců volného umění. Pochopitelně se jednalo především o kontakt s lidmi, ale i výstavnická činnost měla v její pracovní náplni opravdu široký akční radius. V té souvislosti bych zmínila alespoň několik z řady velkých přehlídek současného českého a slovenského umění jako třeba Vyznání života a míru v Jízdárně Pražského hradu a dalších jedenácti výstavních síních v Praze, Salon volného umění v roce 1988 a o rok později Salon užitého umění v Mánesu či Restaurátorské umění 1948-1988 a další. Ke smutnějším stránkám této funkce patřilo i zajišťování státních pohřbů umělců v pražském Rudolfinu.

Naštěstí velký objem pracovních povinností uchránil Marii Hanušovou od tehdejší nutnosti politické angažovanosti. Ovšem v roce 1989 se hned v listopadu zapojila do činnosti akčního výboru OF výtvarníků v Mánesu, aby podpořila znovu vyvstálé a narůstající naděje. Není tudíž žádným překvapením, že se v únoru 1990 organizačně podílela rovněž na velkém mimořádném sjezdu výtvarných umělců, který měl přinést i rozhodující usnesení.

Přestože s Prahou a pražskými výtvarníky udržovala Marie Hanušová vztahy i po přestěhování, své nové zázemí našla pak v jihočeském Týně nad Vltavou a v práci pro tamější galerii. Odměnou je jí úspěšnost pořádaných výstav, v nichž se představilo víc než pět a půl stovky výtvarníků, včetně dalších doprovodných akcí, jako jsou třeba letní veřejné koncerty, přednášky, besedy apod. A nesmím zapomenout ani na jedinečné reprezentativní katalogy ke každému ročníku Vltavotýnských výtvarných dvorků, které se daří vydávat díky vstřícnosti sponzorů, jež galeristka každoročně znovu v této souvislosti oslovuje. Už v roce 2007 ocenil práci M. Hanušové tehdejší vltavotýnský starosta Karel Hájek, když jí předal Cenu města za významnou popularizaci výtvarného umění a významný přínos k vytváření pozitivního kulturního obrazu města Týn nad Vltavou.

Jiným, sice menším, ale i tak podstatným mezníkem na výtvarné cestě Marie Hanušové byl potom rok 2000, kdy se jednak podílela na organizaci a přípravě katalogu Salonu českých, moravských a slezských výtvarných umělců v Litoměřicích a jednak odstartovala svou aktivní spolupráci s nově vzniklou Galerií Knížecí dvůr v Hluboké nad Vltavou. V tomto směru má už na kontě zhruba 120 výstavních akcí a ke každé i příslušný katalog.

Letos oslaví Marie Hanušová kulaté životní výročí a zároveň hodlá přesídlit z Týna do Českých Budějovic a ukončit svou pravidelnou činnost v městské galerii U Zlatého slunce. Ale protože, jak sama tvrdí, se kontaktu s uměleckým světem vzdát nechce a hodlá najít alespoň částečné uplatnění v některé malé českobudějovické galerii, doufají jak výtvarníci, tak vedení města Týn nad Vltavou, že se podaří renomovanou galeristku přemluvit k další spolupráci právě na Vltavotýnských dvorcích. Byla by totiž škoda, kdyby tak dobře rozjetý projekt byl nucen snižovat svou úroveň a dlouholetou systematickou práci vybudovaný a zasloužený standard.

Hanka Hosnedlová

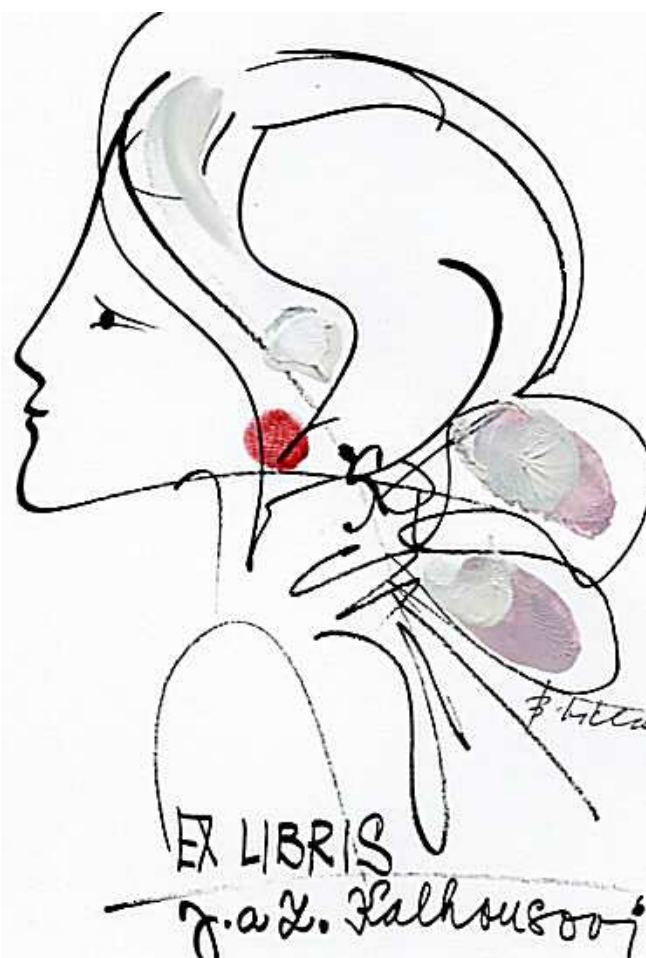
BOHUMILA VÁCLAVÍKOVÁ – NOVÁ AUTORKA EXLIBRIS

Mgr. Bohumila VÁCLAVÍKOVÁ (*28. 12. 1954 Karolinka) vystudovala pedagogickou fakultu v Ostravě (1974-1978, prof. Bajgar, Svoboda). Od roku 1980 učí jazyky a výtvarnou výchovu v Karolině, ve škole tak krásné, že by se člověku chtělo usednout znovu do školních lavic. Nakonec, ne v každé škole visí na chodbách originály obrazů a umělecké fotografie Beskyd. Na její umělecký vývoj měl největší vliv místní akademický malíř Jiljí Hartinger (spolu s manželkou Jiřinou tvůrci několika exlibris).

Námětem tvorby B. Václavíkové jsou děti; ty, které ji obklopují po celý den. Je členkou Sdružení valašských umělců a dosud vytvořila tři exlibris v technice kolorovaná kresba, které vytiskla na barevné tiskárně. Motiv vystupuje ze zdánlivě chaotické změti čar a barevných skvrn, které jsou však spoutány pevným kompozičním rámcem.

- 1995 J. + Z. KALHOUSOVI.
Dívčí profil s červenou náušnicí.
CRD/b, 146:97.
- 2001 Jana a Zdeněk KALHOUSOVI.
Dvojice dětí, chalupa v pozadí.
CRD/b, 80:195.
- 2012 Marie POSPÍŠILOVÁ
1912-1998. Žena s dcerkou.
CRD/b, 180:130.

Adresa autorky: Mgr. Bohumila Václavíková, Vsetínská 12, 756 05 Karolinka;
vaclavikova.bohumila@centrum.cz

Vladimír Pospíšil

Bohumila Václavíková, CRD/b, 1995

6. BIENÁLE GRAFIKY ROKYCANY

Tato, již šestá, soutěžní přehlídka grafických prací byla zahájena 13. září 2012 ve výstavních prostorách Muzea Dr. Bohuslav Horáka v Rokycanech. Do letošní přehlídky bylo přihlášeno 170 prací od 50 grafiků z 15 zemí Evropy a Jižní Ameriky.

Pořadatelé soutěže jsou muzeum a Agentura AMart Rokycany. Soutěž finančně podpořil Plzeňský kraj. Mezi účastníky byli rovněž tvůrci exlibris: Petr Strnad, Veselín Damyánov-Ves a Vlastimil Sobota. Hlavní cenu získala Jaroslava Spěváčková z Plzně, Cenu Plzeňského kraje Jelena Jovančov z Černé Hory, Cenu města Rokycany Vít Ondráček, Cenu Muzea Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech Taida Jasarevič z Bosny a Hercegoviny a Cenu pořádající Agentury AMart Rokycany Tuoma Hallivu z Finska. Čestná uznání odborné poroty získali: Bohdana Holubcová, Anna Müllerová, Emila Sláma, Kiril Skachkov z Ukrajiny a Rossen Spasov z Bulharska.

V Rokycanech se již více než deset let daří udržet tuto mezinárodní soutěž v tvorbě volné grafiky při stálém růstu účastníků. Z celostátního hlediska je to soutěž ojedinělá a organizátorům patří velký dík. Soutěž přináší do muzea v okresním městě českou a světovou grafiku, odrážející současné výtvarné směřování.

Lgh

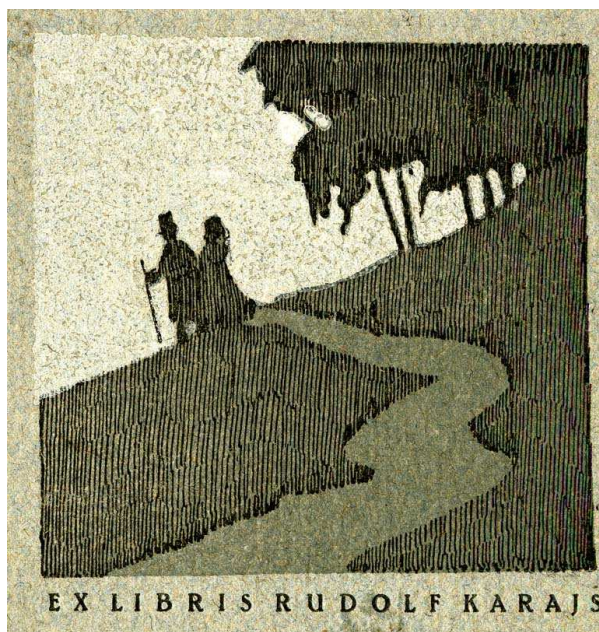
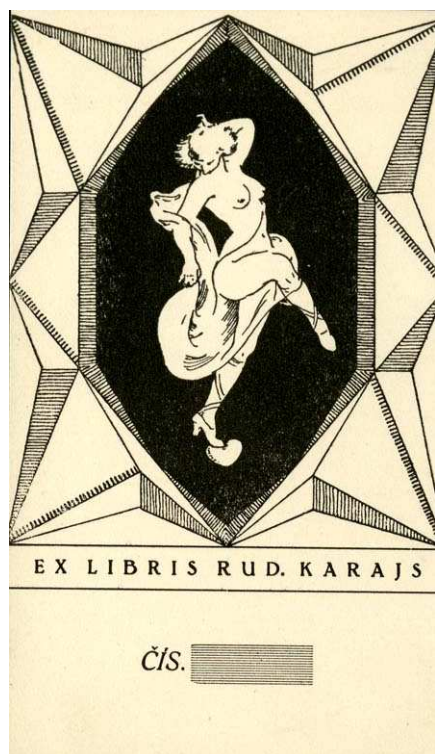
EXLIBRIS JOSEFA SKUPY

Tvorba exlibris je u Josefa SKUPY (1892-1957), loutkaře světového významu, zcela okrajovou záležitostí a existují pouze sporé doklady o této jeho činnosti. Začátky tvorby exlibris zcela jednoznačně spadají do období jeho studia na Uměleckoprůmyslové škole v Praze (1911-1915, profesori: E. Dítě, F. Kysela, K. Špillar, K. V. Mašek).

Tvorbu jeho exlibris zaznamenávají: Viktor Roubal, Bedřich Beneš Buchlovan, Jan Langhammer a dr. Ludislava Tomková v příslušných publikacích. Exlibris jsou uložena ve sbírkách Knihovny Národního muzea v Praze, Archivu města Plzně, Západočeského muzea v Plzni a v soukromých sbírkách. Některá exlibris jsou neznámá. Sám Josef Skupa používal pro vlepování do svých knih exlibris Vojtěcha Cinybulka. Jeho knihovna je částečně rozptýlena a jeho knihy nabízejí antikvariáty.

Pokus o soupis exlibris:

1. Ex libris Rud. KARAJS. Tanečnice na srdci. P1, 85:65. 1914.
Je uloženo v depozitáři Knihovny Národního muzea v Praze (v nezpracovaném fondu Novotný) a ve sbírce Ing. Milana Huplíka.
2. Ex libris Rudolf KARAJS. Pán s dámou se procházejí po pěšině na stráni. P1, 93:90. 1914. Je uloženo v depozitáři Knihovny Národního muzea v Praze ič. Exlibris 6767 z fondu K. J. Obrátila a ve sbírce Ing. Milana Huplíka.

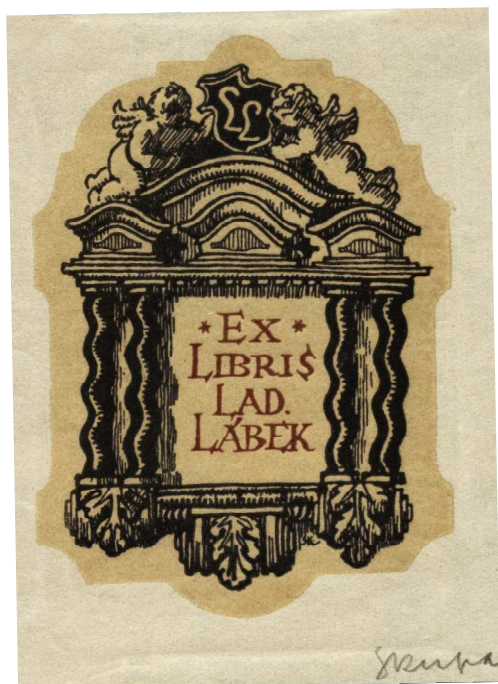

3. Ex libris V. SKUPOVÁ. 1919. (Nebylo nalezeno.) [L1]
4. Ex libris Jiřina SKUPOVÁ. 1920. (rozená Schwarzová, manželka Josefa Skupy). (Nebylo nalezeno.) [L1]
5. Ex libris Bl. SKUPOVÁ. 1919. (Nebylo nalezeno.) [L1]
6. Ex libris J. SKUPA. Květy lilie. Kresba, 165:80. Inventární číslo NMP 70591, Národopisné muzeum v Plzni. [L4]

7. Ex libris Rud. BRACHTL. Portrét muže s deštníkem. Reprodukováno v katalogu [L4]. Nedatováno. Asi v Archivu města Plzně.
8. Ex libris Jaroslav SCHIEBL. Postava sedící na sudu. Stará a nová Plzeň. P1, 82:65. 1916. Ve sbírce Jana Langhammera.

9. Z hudebnin J. SKUPY. Housle s notami na stolku u okna. 30. léta. Pravděpodobně akvarel. Reprodukováno v katalogu [L4]. Asi v Archivu města Plzně.
10. Ex libris Lad. LÁBEK. Barokní rám. P1/3, 82:58. Ve sbírce Jan Langhammera. Tímto exlibris označoval Ladislav Lábek vlastnictví svých knih. [L3]

11. Ex libris M. LÁBKOVÁ. Květiny v květináčích. P1/3, 92:48. Ve sbírce Ing. Milana Huplíka a Jana Langhammera. [L3]

12. Knížka Ingeborgy JARKOVÉ. Spejbl kárá Žeryka, Hurvínka a Máničku. P1+T/2, 38:65. Asi z roku 1931.

Je uloženo v depozitáři Knihovny Národního muzea v Praze (v nezpracovaném fondu Novotný) a ve sbírce Ing. Milana Huplíka.

13. Knížka Ragnara JARKY. Obrázek shodný s položkou 12. P1+T/2, 38:65. Asi z roku 1931. Ve sbírce Ing. Milana Humplíka.
14. Kniha Jeníčka ČECHÁKA. Hurvínek na koloběžce. P1+T/2, 55:45. Asi z roku 1931. Je uloženo v depozitáři Knihovny Národního muzea v Praze (v nezpracovaném fondu Novotný) a ve sbírce Ing. Milana Huplíka.

Mezi majiteli exlibris jsou významné osobnosti:

Rudolf KARAJS byl podle Seznamu členů Čs. spolku sběratelů a přátel exlibris z roku 1922 faktorem v tiskárně. Bydlel v Praze II, Hálkova ulice. Vlastnil exlibris významných českých umělců.

Rudolf BRACHTL, akademický malíř, se narodil 18. 2. 1892 v Postřelmově a zemřel 31. 3. 1981 v Praze.

Malíř, absolvent Uměleckoprůmyslové školy a Akademie výtvarných umění v Praze. Bojoval v čs. legiích v Rusku, ve Francii u Verdunu a na konci 1. světové války v Itálii. Po válce zůstal činný ve vojenské službě jako důstojník z povolání do roku 1938. Ve své malířské tvorbě se věnoval především portrétní tvorbě (T. G. Masaryk, Josef Skupa).

Jaroslav SCHIEBL, kulturní historik Plzně, archivář a novinář, statistik, spisovatel, překladatel z francouzštiny, italštiny a ruštiny, se narodil 13. 9. 1851 v Plzni a zemřel 5. 4. 1933 tamtéž.

Napsal: Plzeň v pověsti, legendě, tradici a škádlivce, Plzeňský pitaval, Měšťan ve zbroji, Hrad Radyně, Ze staré i nové Plzně aj. Tyto pověsti nově zpracoval a ilustroval Vladimír Havlic (vydali K. Veselý Plzeň 1995 a Altea Production 2003).

Ladislav LÁBEK, český historik a muzeolog, se narodil 27. 1. 1882 v Plzni a zemřel 26. 5. 1970 tamtéž.

Byl vůdčí osobností Kroužku přátel starožitností, který vznikl v roce 1909. V roce

1915 vzniklo zásluhou Kroužku přátel starožitností Národopisné muzeum Plzeňska, jehož byl L. Lábek nejen zakladatelem, ale téměř celý život muzeum i řídil. Sídlem muzea se stal Gerlachovský dům v Dřevěné ulici.

Knihovna Ladislava Lábka je ve fondu Studijní a vědecké knihovny Plzeňského kraje. L. Lábek rovněž používal exlibris od Bohumila Krse.

Marie LÁBKOVÁ, majitelka Vlastivědného knihkupectví a nakladatelství v Plzni, se narodila 6. 12. 1892 v Plzni jako mladší sestra Ladislava Lábka a zemřela v roce 1965.

Prosím čtenáře Knižní značky o doplňující informace k tvorbě exlibris Josefa Skupy. Děkuji za spolupráci slečně Sylvii Brodiové v Knihovny Národního muzea v Praze a panu Ing. Milanu Humplíkovi.

Jan Langhammer

Literatura:

[L1] Roubal, V.: Značky a seznam českých umělců-grafiků a jiných autorů ex libris. Vademecum sběratele. S. 223. Václav Rytíř, Praha 1928.

[L2] Beneš Buchlovan, B.: Moderní česká exlibris. S. 151. Kroužek českých exlibristů v Praze. 1926.

[L3] Langhammer, J.: Tvůrci exlibris v západočeské oblasti. S. 14. Státní vědecká knihovna v Plzni. 1998.

[L4] Katalog výstavy Josefa Skupy. Texty: J. Douša, J. Potužáková, L. Tomková a L. Zahrádka. Plzeň 2002.

VÝSTAVY NA ZÁMKU KOZEL V ROCE 2012

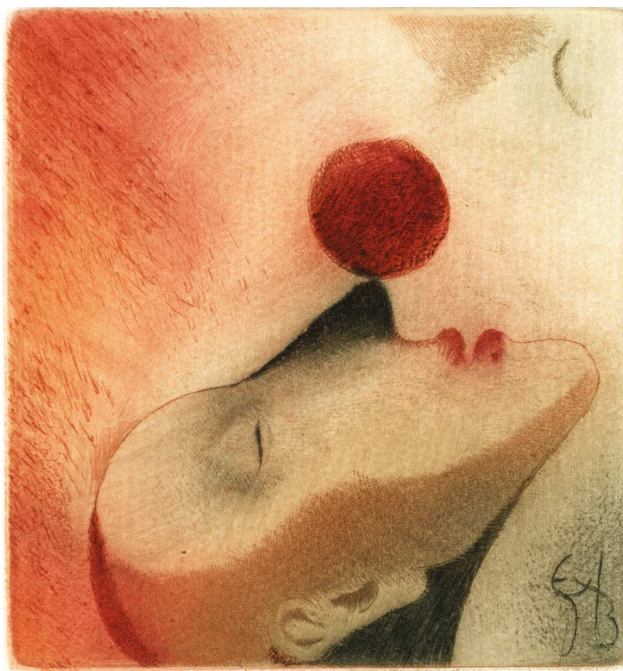
Zakončení turistické sezóny na konci října na Státním zámku Kozel ukončilo i letošní výstavní činnost v tomto objektu. Po celou sezonu mohli návštěvníci obdivovat na zámeckém nádvoří dvě velké skleněné sochy světově uznávaného skláře a sochaře **Mariana Karla** (nar. 1944). V zámecké jízdárně byla od dubna představena tvorba blatenského malíře, žáka Martina Salcmana a Cyrila Boudy, **Jindřicha Krátkého** (nar. 1932). Již název výstavy **Kresby z cest** naznačoval, s čím se návštěvník setká. Slunné Španělsko, ostrovy Středomoří, úzké uličky přístavních měst v Itálii, ale i norské Lofoty. To vše doplněno několika kresbami vesnických zákoutí na Spálenopoříčsku a v blízkých Štáhlavicích.

Blatenského Jindřicha Krátkého vystřídal pražský malíř a grafik **Karel Šafář**, který má rovněž k Blatné a okolí vřelý vztah. Šest kilometrů od Blatné ve vesničce Mračov prožívá každé léto v domku obklopeném velkou zahradou. Šest olejů, které doplnily vystavené kresby a grafiku, vzniklo právě tam. Přáním Karla Šafáře (nar. 1938, žáka K. Svolinského) bylo vystavit dva cykly perokreseb a akvarelů, které vznikaly několik let v prostředí Hamzovy léčebny v Luži-Košumberku, kde každoročně nějaký čas pobývá. Jsou to pohledy a průhledy parkem, zaznamenané průzračným akvarelem, solitérní stromy nebo shluky křovin pod korunami vysokých a štíhlých borovic v perokresbě, kde černých čar je na velké ploše papíru minimálně. Tento úsporný rukopis se opakuje i u druhého cyklu - lidských hlav, které se postupně na

dalších listech přeměňují ve zvířecí. Jako by chtěl autor ukázat na lidské vlastnosti, na to, co v nás je, čím se můžeme stát.

Ve výběru grafických prací se K. Šafář vrátil až k letům prožitým v Indii, připravil kolekci veselých i zádumčivých klaunů, pohledy na pražské mosty s věžemi, staropražské motivy a akty krásných žen. To vše bylo doplněno výběrem bibliofilii, na kterých se jako ilustrátor podílel. Tuto výstavu měli možnost zhlédnout účastníci zájezdu na letošním plzeňském sjezdu našeho spolku.

Zdeněk Skála

OSLAVA PLZEŇSKÉHO PIVA

Karel Šafář, C3+C5, 2007

Měšťanský pivovar v Plzni byl založen r. 1842 dvěma sty padesáti dvěma právovárečnými plzeňskými měšťany a 5. října 2012 uplynulo 170 let od uvaření první várky originálního plzeňského ležáku Pilsner Bier. K tomuto výročí byla uspořádána velkolepá oslava na náměstí Republiky v Plzni a pivovar nabízel netradiční prohlídkové trasy. Ochranou známku Pilsner Bier si Plzeňský pivovar nechal zaregistrovat v roce 1859 a o 40 let později ji nahradilo označení Pilsner Urquell a Plzeňský Prazdroj.

Výstavou historických pohledů na plzeňský pivovar přispělo k oslavě také Pivovarské muzeum. Mezi autory obrazů, rytin a grafik byli tito autoři: Josef Hodek, Svatopluk Janke, Alois Moravec, Jan Ch. Vondrouš, Karel Votlučka a další. Zatímco u většiny autorů se jedná o ojedinělá díla, Karel Votlučka pracoval pro Plzeňský Prazdroj dlouhodobě. Vytvořil zobrazení všech 252 plzeňských právovárečných domů, několik vedut exteriéru i interiéru pivovaru a zobrazil s architektonickou přesností dominanty pivovaru. Jednalo se o uhlové kresby kolorované akvarelem. Snad nejkrásnější grafické listy vytvořil pro Plzeňský pivovar Jan Ch. Vondrouš; je to grafický cyklus osmi barevných leptů (vernís mou a akvatinou) z let 1939 až 1942 a jeden list z roku 1950.

Pokusme se toto výročí připomenout také ex libris. Jsou známé dvě knižní značky Ex libris Familie Blöchl se shodným pivovarnickým a erbovním námětem. Na základě bádání v historickém archivu Plzeňského Prazdroje nám paní

Radoslava Šestáková sdělila: „Jakub Blöchl (1820–1879) byl v letech 1843–1879 zaměstnán v Měšťanském pivovaru v Plzni; od roku 1855 jako vrchní sládek. Rodina Blöchlova pocházela z Bavorska, tam se také v Kreuzbergu Jakub Blöchl narodil a do Plzně přišel jako sladovnický pomocník v roce 1843. V archivu je uložen rodokmen jeho rodiny, který s největší pravděpodobností archivu Plzeňského Prazdroje věnovala paní Gertraud Aigner, Rathausweg 6, 8393 Freyung, Německo. Rodokmen je zpracován i výtvarně a v pravém dolním rohu je signován O. Raick, Berlin. Na rodokmenu jsou v horní části umístěny dva štíty s erby a letopočty, které jsou totožné s vyobrazením na rodinném exlibris, tj. erby Českého království a Bavorska.“

Ex libris Familie Blöchl je ve sbírce exlibris Pratt Institute Libraries v Brooklynu v New Yorku a je takto uvedeno v seznamu The Bookplate Society: autor SCHICK, B. (Rytec Kuno Büchl.) Familie Blöchl. Pivovarnické téma. 'Si Deus pro nobis quis contra nos' (Je-li Bůh s námi, kdo může být proti nám), 88x51 (kolorováno).

Jan Langhammer

Ceny v soutěži za nejkrásnější exlibris IX. Międzynarodowego Konkursu Graficznego na Ekslibris – Gliwice 2012, kterou pořádá Městská veřejná knihovna v Gliwicích, byly uděleny

V pátek 19. října 2012 byla v prostorách knihovny předána ocenění za přítomnosti mnoha přátel grafiky, sběratelů a návštěvníků.

Mezinárodní porota, kterou vedl Tadeusz Grabowski z Katovic, opět neměla snadný úkol. Vybírala z 2246 prací 611 umělců ze 48 zemí. Porota pro samotnou výstavu vybrala 603 děl, vytvořených 318 umělci ze 43 zemí. Na samotné ocenění bylo pak nominováno 112 exlibris od 35 umělců.

První cenu získal Krzysztof Marek Bąk z Bielsko-Biala (člen Institutu umění katedry grafiky), druhou Piotr Gojowy (Polsko) a třetí Eva Hašková. Mezi dalšími deseti oceněnými byli: Martin R. Baeyens (Belgie), Nikolai Batakov (Rusko), Raul Cattelani (Uruguay), Veselin Damyanov-Ves (Bulharsko), Miroslav Hlinka (Česká republika), Konstantin Kalinowich (Ukrajina), Wojciech Łuczak (Polsko), Giancarlo Pozzi (Itálie), Shigeki Tomura (Japonsko) a Ulyana Turchenko (Ukrajina).

Kromě toho speciální cenu za exlibris věnované Městské veřejné knihovně v Gliwicích obdrželi: Marcelo Aguilar (Argentina), Krzysztof Marek Bąk (Polsko) a Giancarlo Pozzi (Itálie). Zvláštní ocenění za exlibris věnované městu Gliwice převzal Ryszard Baloń (Polsko).

A dva postřehy na závěr.

První cenu získal Krzysztof Marek Bąk za exlibris zhotovené počítačovou grafikou. Podle slov autora je tiskne pouze v nákladu 4 až 5 kusů.

Dalším velkým úspěchem se může pochlubit Zbigniew Kubeczka z Orlové, který se v této společnosti excelentních grafiků neztratil a kvalifikoval se na výstavu.

Vladimír Ovczarzy

Přeložil Stanislav Šereda

EXLIBRIS JANY ONDRUŠOVÉ-WÜNSCHOVÉ

2. října 2012 byla bez všelikého rozruchu, ale přitom za neobyčejného zájmu veřejnosti, zahájena výstava exlibris Jany Ondrušové-Wünschové v galerii knihkupectví Librex, spojujícího Starobrněnskou ulici s pasáží Velkého Špalíčku, tedy zcela ve středu města Brna. Výstava byla zdařilou autorčinou rekapitulací tvorby knižních značek za několik předchozích desíletí a umožnila i nám sběratelům částečně se ohlédnout za uplynulými léty jejího života, když se tzv. významné jubileum u ní, jako u ženy, diskrétně přešlo.

Brněnská rodačka Jana Ondrušová-Wünschová vystudovala malbu na Střední uměleckoprůmyslové škole v Brně. Jejími profesory byli Emanuel Ranný a Otakar Zemina. Jako věřící, ovšem ne v tu správnou ideologii, však nebyla tehdy zárukou ke

Jana Ondrušová-Wünschová, L3, 2000

zdárnému rozvoji socialismu a další studium na výběrové výtvarné škole, vyhrazené těm tzv. perspektivnějším, zůstalo pro ni zavřené. Jana Ondrušová se ale nevzdala a pokračovala ve studiu soukromě, mj. u Jána Želibského, prof. VŠVU v Bratislavě.

Její zájmy byly ale naštěstí vždycky širší a ty ji umožňovaly plnější seberealizaci i v nepříliš přátelském politickém ovzdu-

ší. A tak díky zájmu o psychologii pracovala jako výtvarník-terapeut na psychiatrické klinice v Bohunicích. Práce s pacienty se svojí pestrostí a nutností pohotové reakce na zcela rozdílné podněty ukázala jako velmi přínosná i pro další rozvoj výtvarnice a to nejen po výtvarné stránce. Po změně režimu, kdy již nikdo nezkoumal její původ a názory, začala učit výtvarné předměty na slévárenské průmyslovce, kde byly i umělecké obory rytecké a kovolitecké, a pedagogické činnosti na Soukromém uměleckém gymnáziu se věnovala až prakticky do dnešních dnů. Postupně přibývalo i zakázek na její vlastní uměleckou tvorbu.

Koncem 70. let se totiž Jana Ondrušová začala, vedle malby, věnovat i grafice. Jako malířce jí byla nejbližší litografie či kamenotisk. Zpočátku to byla litografie křídlová a později náročná a proto i vzácněji používaná litografie škrábaná. Tato technika vyniká bohatými tónovými přechody. Při ní umělec nekreslí na kámen křídou, ale proškrabuje černou plochu potřenou syrským asfaltem. Rovněž náročný tisk tradičními postupy zajišťoval Jiří Závodník, pedagog na škole, kterou sama absolvovala. Zdůrazňuji zde, že se jedná o tradiční formu tisku, protože jako litografie je také

označován přenos kresby nepřímo, přes gumový válec (kontrapres), což je mnohem jednodušší.

Vedle větších grafických listů se na litografických kamenech Jany Ondrušové začaly objevovat drobné lístky s nápisem Ex libris a jménem majitele. Pustila se tedy na pole "obhospodařované" velkým množstvím umělců od Spojených států amerických až po Japonsko, tedy mezi velkou a náročnou klientelu sběratelů, a mezi obrovskou konkurenci výtvarníků. A přes svoji skromnost a neprůbojnost uspěla. Bez reklamy, bez propagace kunsthistoriků. U ní skutečně platí, že se dobré zboží chválí samo. Dokládá to zájem sběratelů a ohlasy na její práce vystavené v Itálii, Polsku, Německu, Belgii, Francii, Holandsku či Japonsku, v zemích s vysoce rozvinutou základnou náročných sběratelů a nemenším počtem ctižádostivých výtvarníků.

Jana Ondrušová se zúčastnila desítek výstav a přehlídek v Československu, později v České republice i v cizině. V roce 1990 získala cenu poroty na mezinárodní výstavě exlibris v Polsku. Pravidelně také vystavuje v Sint-Niklaas v Belgii. Tam je velkým úspěchem již samotná účast na výstavě a tím i prezentace v katalogu, neboť tato výstava patří k největším a nejvýznamnějším mezinárodním výstavám exlibris na světě a přihlašuje se tam více než tisícovka výtvarníků z celého světa. Výběrem poroty zůstává kolem stovky těch, kteří mohou vystavovat a Jana Ondrušová je pravidelně mezi nimi.

Možnost ilustrovat dětskou literaturu uvolnila Janě Ondrušové ruce pro umění bližší jejímu původnímu vzdělání malířky než je grafika. A že se toho zhostila s úspěchem, dokládá již pět ilustrovaných knížek zakrátko beznadějně vyprodaných, navzdory konkurenci levnější amerikanistické hromadě importovaných dětských knih.

Na výstavě části její tvorby, vzhledem k místu konání věnované exlibris a částečně i ilustraci, mohli všichni sami posoudit, že úspěchy Jany Ondrušové, skromné, neobyčejně citově založené umělkyně, jsou oprávněné a že jí určitě můžeme přát, aby ještě dlouho nacházela uspokojení a radost ze své tvorby a aby ještě dlouho mohla tuto radost předávat dalším milovníkům výtvarného umění.

Petr Jáchym Haimann

XVIII. FESTIVAL KOMORNÍ GRAFIKY

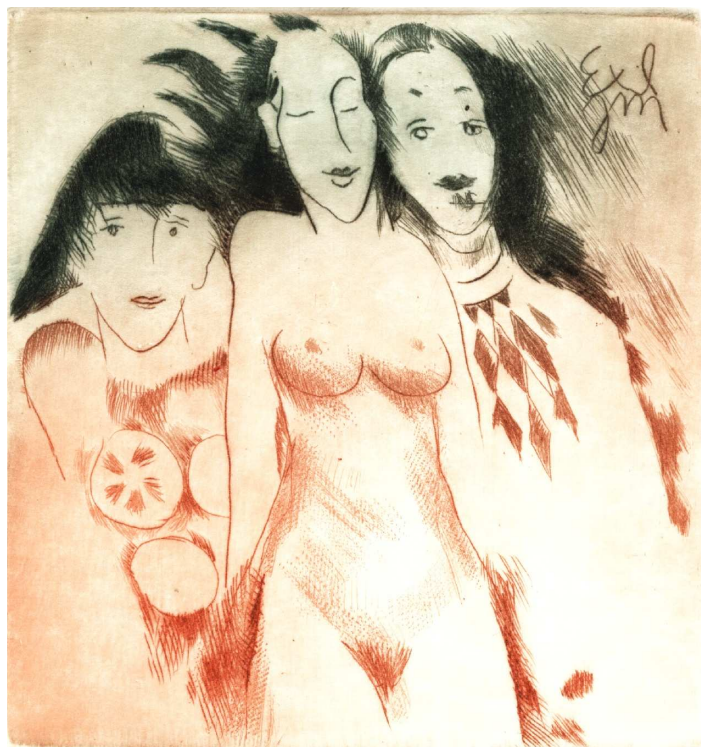
GALERIE HOLLAR, PRAHA 14. 11. – 22. 12. 2012

Tradiční přehlídku drobné grafiky spojenou s udílením cen zahájil předseda SČUG Hollar Vladimír Suchánek a kurátor výstavy Pavel Sivko. Slavnostní večer umocnili svým zpěvem čtyři členové ze souboru Cantio Antiqua.

Práce 54 autorů zaplnily obě místnosti výstavní síně. Opět se potvrdilo, jak ostatně zdůraznil Pavel Sivko v textu na pozvánce: „*Není „malých grafik“ a malé formáty neznamenaají malé myšlenky nebo snad umenšený výsledek. Jde o sdělení stručná, ale přesvědčivá, přesná a jasná.*“

A tak se na malých plochách rozvíjejí často velké dramata, příběhy či hledání nového výrazu a možností grafických technik. Karel Beneš ke svým artistkám a klau-nům letos přidal starořecké nymfy a satyry, Daniela Benešová vzpomíná na dětství

a domov, Helena Horálková kombinuje barvu a soutisky linorytů v náročném tisku s názvem *Les*, Tomáš Hřivnáč v deseti suchých jehlách představil španělské tanečnice. Příjemně překvapila Alena Laufrová svými grafickými kolážemi, stejně jako Ivo Křen svými až patnáctibarevnými linoryty s krajinnými motivy. Hana Storchová uvedla pro ni netypické suché jehly, Naděa Synecká opět připomněla tajemství vyšších světů na grafikách *Otevírání do světa*, *Vibrace záře* aj. Olga Vychodilová představila soubor sedmi grafik pod názvem *Nečtosti*. To je jen malý výčet vystavujících. A k tomu samozřejmě ti ocenění:

Karel Šafář, C3, 2009

Cena SČUG Hollar byla udělena Haně Urbanové za její černobílé linoryty, Cenu Nadace Hollar obdržel Pavel Sukdolák za své obdivuhodné a sběrateli stále vyhledávané barevné akvatinty. Cena SSPE byla udělena Karlu Šafářovi za výběr jeho dřevorytů a kombinovaných technik; cenu mu předala paní Miroslava Weisová jménem výboru SSPE osobně.

Karel Šafář se významně podílel na činnosti SSPE svojí tvorbou exlibris a novoročenek, vytvořil několik grafických souborů, např. *Vestfálky* v roce 2009, a v roce 2011 gratulační grafický list pro jubily. Pan Jaroslav Štorek připravuje ve spolupráci s dalšími členy SSPE soupis exlibris K. Šafáře.

Aleš Nevečeřal

FILMOVÉ UMĚNÍ V BODIO LOMNAGO

Margherita Bongiovanni, C3, 2011

Vypisovaných soutěží v tvorbě exlibris dnes ubývá. Snad to způsobuje ten stále více skloňovaný nedostatek finančních prostředků. Kdo se ale drží v pořádání soutěží s houževnatou pravidelností, jsou exlibristé z malého

italského městečka Bodio Lomnago (kolem 2000 obyvatel) ze severu Itálie v provincie Varese. Letos již pošesté vyhlásili vítěze svojí loňské soutěže vypsané na námět – Film, továrna na sny. U nás to zní snad trochu hanlivě, ale v italštině Cinema, la macchina dei sogni zní třeba lépe. Zdánlivě inspirující téma, ale prohlédnutí katalogu ukazuje, jak nelehko se nacházely nápady.

Účast mají v Bodio Lomnago stále velkou. Tentokrát soutěž přilákala 299 výtvarníků ze 43 zemí (z Itálie 66, 213 tedy z ciziny). Od nás jich bylo šest, a to (podle abecedy): Kateřina Černá z Milevska, Miroslav Hlinka z Pardubic, Günter Hujber z Velkých Losin, Martin Manojlín z Děčína, Jaroslav Minář z Postřelmovy a Dominika Schönová z Prahy. Kromě Italů přišlo nejvíce prací z Argentiny (33) a Mexika (22), tedy z oblastí, kde soustavně sledují naše, o všech soutěžích informující, DIRECTORY (web.natur.cuni.cz/exlibris). Dále více než deset bylo z Ruska (20), Turecka (13) a Bulharska (12).

První cenu získala Italka Margherita Bongiovanni, druhou Ital Gianni Favaro a třetí Ukrajinka Uljana Turčenkova.

Josef Chalupský

VZPOMÍNKA NA CTIBORA ŠŤASTNÉHO

V nově vzniklém, výborně vybaveném italském čtvrtletníku inPRESSIONI Colloquia graphica et exlibristica, ročník 2, číslo 4, str. 13, 2011 vyšel článek o díle a exlibris Ctibora Šťastného. Vychází z rčení Plauta a totožného v Novém zákoně – Multi enim sunt vocati, pauci vero electi. Což znamená, že je mnoho povolaných, ale málo vyvolených. V oblasti našeho zájmu to platí stoprocentně. Šťastný patřil mezi vyvolené.

Jeho život nebyl lehký. V první světové válce padl do ruského zajetí a ve druhé v podstatě pro „prkotinu“, související s jedním parašutistou, byl poslán s manželkou do koncentračního tábora. Naštěstí ne do vražedného Mauthausenu jako Jaroslav Dobrovolský (viz Knižní značka 1/2012, s. 14). Vrátil se zpátky, ale jeho manželka ne.

Ctibor Šťastný se narodil 18. října 1884 v Bzenci, kde po celý život učiteloval či řediteloval. Zemřel 5. prosince 1962, takže letos od jeho úmrtí uplynulo padesát let. (Blíže o něm v Knižní značce 1/1997, s. 9.)

Josef Chalupský

Ctibor Šťastný, C3, 1951

SSPE DAROVAL NÁRODNÍMU MUZEU ŠTOČKY K EXLIBRIS

V letošním roce získalo Národní muzeum v Praze od Spolku sběratelů a přátel exlibris cenný přírůstek – soubor 410 štočků k exlibris a novoročenkám. Soubor obsahuje ručně zhotovené tiskové desky řady významných výtvarníků 20. století. Nalezneme v něm například štočky Jožky Barucha, Slavoboje Tuzara, Jaroslava

Jaroslav Vodrážka, C3, 1942

Vodrážky, Aloise Moravce, Anny Mackové, Jaroslava Švába, Richarda Landera, Petra Dillingera, Josefa Váchala, Josefa Hodka a dalších. Kromě českých autorů ve sbírce najdeme i několik polských tvůrců. Z majitelů, pro které výtvarníci exlibris vytvářeli, jmenujme především sběratele Otakara Hradečného, dále Jana Žižku či Marii Jančákovou. V kolekci je zastoupeno mnoho grafických technik – dřevoryty, linoryty, lepty, suché jehly i mědiryty či kombinace dřevorytu s linorytem a podobně. Velké množství štočků je uchováno i s nátisky, což je pro pozdější badatelské či výstavní využití velmi cenné.

Štočky budou nejprve odborně zkatalogizovány – vznikne elektronická i tištěná dokumentace. Poté budou vhodně adjustovány do ochranných obalů a uloženy v depozitářích Národního muzea.

Soubor doplní rozsáhlou sbírku štočků, kterou uchovává oddělení knižní kultury Knihovny Národního muzea. Ta obsahuje přes pět tisíc sbírkových předmětů – například dřevoryty Cyrila Boudy, Karla Svolinského, Zdeňka Mázla, linoryty Josefa Čapka a další štočky vytvořené jak ručně nejrozličnějšími grafickými technikami, tak i štočky vytvořené strojově. Sběrka obsahuje především štočky k ilustracím a k exlibris, které jsou často využívány pro výstavní účely. Jsou také zajímavým zdrojem pro studium grafických technik, jejichž určování bývá často obtížné, zvláště v případě originálních autorských experimentů (například u rytin do netradičních materiálů nebo u kombinací několika výtvarných principů).

Za zprostředkování předání cenné kolekce štočků patří poděkování výboru Spolku sběratelů a přátel exlibris, především panu Ing. Luděku Rubášovi (in memoriam) a panu Karlu Fojtovi.

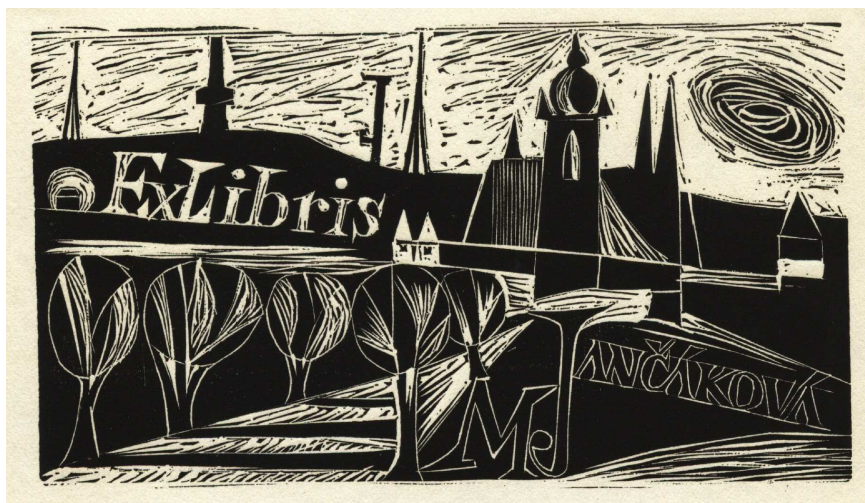

Jaroslav Vodrážka, X3, 1939

Veronika Botová

ZEMŘEL DESIGNÉR, ARCHITEKT A GRAFIK PETR TUČNÝ

Petr Tučný se narodil 26. 6. 1920 v Praze. Absolvoval ČVUT a VŠUP v Praze a vystudoval estetiku na FF Univerzity Karlovy v Praze. Technické, výtvarné i humanitní vzdělání využíval v grafice, tvorbě písma, návrzích kuchyňského nábytku,

Petr Tučný, X2, 1947

designu ručního nářadí a při návrhu stavebních strojů a dopravních prostředků.

Přednášel estetiku a průmyslový design na českých vysokých školách a po odchodu do zahraničí také v Polsku a Německu. V těchto oborech publikoval teoretické a pedagogické články a knihy, které vyšly převážně v zahraničí. Za své práce

obdržel významná mezinárodní ocenění. Jeho portrét v rámci cyklu GENUS natočil pro Českou televizi v roce 1996 Ján Sebechlebský. Prof. Petr Tučný zemřel 13. 4. 2012 v Praze.

Jako tvůrce exlibris jej pro nás připomněl dr. Slavomil Vencel v článku Grafik Petr Tučný ve Zprávách SSPE 1/1991, s. 6. Tvorbě drobné grafiky se P. Tučný věnoval v mladém věku v rozmezí let 1939 až 1947 a vytvořil přibližně 10 exlibris a 4 novoročenky. Mezi majiteli jsou: spisovatel Jan Drda, JUDr. Karel Skála a Marie Jančáková. Knižní značky tvořené v dřevorytu jsou charakteristické rukopisem autora, dokonalým písmem a částečnou symbolikou námětů.

Jan Langhammer

PLACENÍ ČLENSKÝCH PŘÍSPĚVKŮ ZA ROK 2013

Členské příspěvky za rok 2013 byly schváleny na jednání valné hromady konané 24. 3. 2012 ve výši 600 Kč pro české členy, 700 Kč (28 euro) pro slovenské členy a 1000 Kč (40 euro) pro ostatní zahraniční členy (včetně nákladů na poštovné 400 Kč). Čeští členové, kteří dovrší věk 80 let a starší, platí pouze udržovací příspěvek 50 Kč. Čestní členové spolku členské příspěvky platit nemusí. Členské příspěvky je možno platit v hotovosti u pokladníka spolku, přiloženou složenkou a převodem na účet spolku: číslo účtu 87951/0300, variabilní symbol – členské evidenční číslo. Do zprávy pro příjemce doporučujeme uvádět: jméno – příspěvky.

Pro zasílání plateb ze zahraničí platí pro číslo účtu vedeného v euro:

SWIFT/BIC: CEKOCZPP, IBAN: CZ02 0300 0000 0002 3224 2690. Pokud chcete být i v příštím roce členy našeho spolku, uhrad'te členské příspěvky nejpozději do 31.

března 2013. Pokud se rozhodnete členství ve spolku ukončit, oznamte to výboru spolku rovněž do 31. 3. 2013.

Prosíme členy, aby si uvědomili, že pozdní placení členských příspěvků způsobuje nežádoucí zvýšení nákladů za rozesílání upomínek a ztěžuje vytváření adresářů pro rozesílání spolkového časopisu Knižní značka a dalších publikací. Členům, kteří nezaplatí včas členské příspěvky, pozastavíme rozesílání spolkových publikací.

Členskou evidenci má na starosti již mnoho let pan Ing. Jan LANGHAMMER, tel. 377 265 076, e-mail: langhammer.jan@o2active.cz, adresa: Ke Kukačce 797/19, 312 00 Plzeň 12 a pokladníkem je pan Ing. Jiří MALÝ, tel. 602 276 210, e-mail: jirkamaly@yahoo.com, adresa: Strašinská 3205/11, 100 00 Praha 10.

Výbor SSPE

PUBLIKACE

IX. Międzynarodowy Konkurs Graficzny na Ekslibris – Gliwice 2012

Katalog výstavy mezinárodní soutěže v tvorbě exlibris vydala Městská veřejná knihovna v Gliwicích. Katalog velikosti 20,5x22,6 cm má 150 stran. Je vzorně vytištěn, z poloviny barevně, a v krásné grafické úpravě. ISBN 978-83-923132-5-0.

Náklad 400 výtisků.

Ne každé mezinárodní exlibristické soutěži se daří vytrvat a překonávat někdy svízelné „ekonomické“ situace. I když mají namířeno výše a k opakování, jak naznačuje číslování jejich akcí, často později pohasnou. Ti, kdo ale spolehlivě setrvávají na scéně, jsou pořadatelé z polských Gliwic. Tradičně se jednou za dva roky hlásí se svou novou soutěžní výzvou k umělcům. Získali si takovou proslulost, že letos ji obeslalo, pokud se mi to podařilo správně spočítat, 615 umělců ze 44 zemí! Takovými počty se může chlubit málokdo! Silné zastoupení měly tyto země: Argentina, Bulharsko, Čína, Itálie, Japonsko, Litva, Polsko (61), Rusko, Turecko a Ukrajina.

Krzysztof Marek Bąk, CGD, 2012

Také od nás byla účast neobvykle vysoká! Do Gliwic poslalo svá exlibris 25 výtvarníků, z nichž 19 bylo vybráno do dalšího kola soutěže a bylo představeno na výstavě. Podle abecedy to byli (hvězdičkou označení byli vybráni): Karel Beneš*, Milan Bouda, Lukáš Bradáček*, Petr Brátka*, Jiří Brázda*, Alena Coufalová, Veronika Dědičová, Marie Dohnalíková, Vladimír Hadomský, Eva Hašková*, Jiří Hiršl*, Pavel Hlavatý*, Miroslav Hlinka*, Günter Huber*, Jan Kavan*, Zbigniew Kubeczka*, Martin Manojlín*, Jaroslav Minář*, Jiří Neuwirt*, Vladimír Pechar*, Vlastimil So-

bota, Vladimír Suchánek*, Milada Těhníková*, Lenka Vojtová* a Vladimír Znamenák.

A úspěšní jsme byli rovněž v cenách. Porota, ve které byl i naši členové Jiří Brázda a Mieczysław Bieleń, udělila první cenu Polákovi Krzysztofu Marku Bąkovi, druhou

také Polákovi Piotru Gojowému a třetí Evě Haškové! Mezi jedenácti čestnými medailami obdařenými je od nás i Miroslav Hlinka.

Pořadatelé vydali pěkný katalog. Jeho prohlížení nám poskytne dobrý přehled o současném exlibris. Vedle sofistikovaných, náročnými technikami provedených exlibris, jsou v něm i jiná, jednodušší. Pro porotu jistě nebylo snadné, která exlibris zařadit do „vybraných“. Významný je ale průnik techniky CGD a CRD na nejvyšší příčky v této dosud „klasické“ oblasti. Krzysztof Bąk totiž obdržel první cenu za soubor exlibris vytvořených počítačovou technikou! A v katalogu je ještě asi 25 dalších exlibris takto zhotovených. Milovníci těch krásných rozmanitých grafických technik, vyvolaných z počátku do světa potřebou reprodukovat tiskem obrazová díla, s tím spokojeni nebudou. Vadí snad jakoby i snadnost, se kterou se dají taková exlibris zhotovit. Navíc často je zřejmá nepůvodnost do kompozice použitých prvků. V rukách nadaných umělců ale nemusí vzniknout esteticky nepůsobivé lístky. Prudký rozvoj reprodukčních technik se před exlibris nezastaví. Člen poroty Piotr Hordyński ale v úvodníku naznačil jiný problém. Komu udělovat ceny? Vždyť jména jako jsou Jakubowski, Zujew a také Hlavatý, Brázda a další již rovnou kandidují na ceny! Ani se není třeba na ně podívat. (Doslova tam je „se zavřenýma očima“.) Ale je třeba uvolňovat cestu dalším, zejména mladším výtvarníkům. Na jiném místě u Pavla Hlavatého je zdůrazněna jeho snaha připomínat svou tvorbou staré tisky.

Josef Chalupský

ČASOPISY

ITALSKÝ ČASOPIS **inPRESSIONI**

Ve světě není mnoho časopisů zasvěcených výhradně exlibris. Ano, většina exlibristických spolků vydává své pěkně dělané čtvrtletníky, a tak jejich potřeba není naléhavá. Proto každá vlaštovka objevivší se v tomto směru potěší. V roce 2010 se v Itálii objevil časopis s názvem **inPRESSIONI** s podtitulem *Colloquia graphica et exlibristica*, přičemž platí zejména to druhé. Vychází jednou za půl roku s datováním „jaro“ nebo „podzim“. Jako vydavatel je uvedena společnost Associazione C. F. P. Eugenio Fassicomo – Scuola Grafica Genovese v Janově.

Časopis má velikost A5 a jsou v něm hodnotné články od místních i zahraničních autorů zvukných jmen jako jsou např. Baeyens, Rödel aj., věnované jak italským, tak zejména jiným evropským výtvarníkům a různým námětům. Všechny jsou ilustrované četnými ukázkami v dokonalém provedení. Navíc v každém čísle je jeden novotisk exlibris a také článek o jednom exlibristickém spolku z pera jeho člena. Vše má výbornou typografickou úroveň! Jak jinak, když je vydavatelem uvedená škola.

Zjevný *spiritus agens* **inPRESSIONI** Gian Carlo Torre v úvodníku prvního čísla napsal: „Časopis **inPRESSIONI** si klade za cíl poskytovat informace o italském i světovém exlibris, užitečné pro výtvarníky, sběratele, studenty a všechny milovníky grafiky, historie tisku a knihy.“ Trochu s obavou bylo možné očekávat, jak bude vše pokračovat. Zatím máme v ruce letošní „jarní“ číslo třetího ročníku, takže se vše zdá na dobré cestě. Ať se jim daří!

Josef Chalupský

BOEKMERK tijdschrift voor ex-libriskunst. Nummer 39/2012

Úvodník si tentokrát zaslouží pozastavení. Při příležitosti stého výročí vydání sborníku rakouskými exlibristy (1912) jsou zde citována slova R. H. Sheffera: „Exlibris se stalo jen jakousi záminkou při tvorbě drobné grafiky a jeho podoba se tak vzdálila původnímu účelu, že bibliofilie a sběratelství exlibris se týká zcela odlišných skupin lidí. Je to vina sběratelů, že došlo k odcizení exlibris a knihy.“

Druhé pokračování seriálu o významných exlibristech minulosti připomíná deset výtvarníků nizozemských. Mezi nimi jsou i dva později v jiném směru proslulí umělci. Jednak Maurits Cornelis Escher (1898-1972), známý svými grafikami, zobrazujícími složité tajuplné stavby zavínuté do sebe samých, často plné postaviček, pro které není úniku. A jeden z průkopníků abstraktního umění Piet Mondriaan (1872-1944); Escher vytvořil 17 exlibris.

Z exlibristického setkání v italském Bodio Lomnago, konaném v letošním květnu, se nadšen uspořádáním a celkovou atmosférou vrátil Jack van Peer. (O výsledcích poslední soutěže tam konané je v tomto čísle na str. 117.) V jakémsi deníkově (červen 2011 - červen 2012) pojatém článku je představena Holanďanka Bea van der Heijden, která v tomto období začala tvořit exlibris. Dále je uveden Belgičan Marnix Everaert (*1960). Manželé Frank Ivo van Damme (letos osmdesátiletý) a Joke van den Brandtová se věnují tvorbě exlibris. Zobrazená exlibris od Franka Iva van Damme jsou na hranici pornografie, což není dnes nic neobvyklého, zato kaligrafická knižní značka s lístkem stromu gingo od Joke van den Brand je však super. Ze zahraničí je psáno o Polákovi Łukaszovi Cywickém (*1975) a Rusovi Viktoru Kobzevovi (*1957). Připomenuty jsou pětasedmdesátiny (narozen 10. července 1937) italského sběratele Nicola Carloneho, coby „lva exlibristického světa“. Byl také v Bodio Lomnago a tak s ním uskutečnil rozhovor výše zmíněný van Peer. Z rozhovoru je zřejmé, že věří v budoucnost exlibris. S ukázkami je psáno o výstavě pozoruhodných knižních značek konané v Sint-Niklaas. Mezi osmi reprodukcemi nových exlibris jsou dvě česká a jedno slovenské, a to od Jana Černoše, Antonína Odehnala a Katariny Smetanové, a jedno od Josefa Wernera. Což o něčem svědčí. Ve Zlomyslných výměnách se probírá exlibris Rusky Iriny Jelaginy nazvané Noční světlo.

Josef Chalupský

EXLIBRIS ABOENSIS, č. 79, 3/2012, Finsko

Vítězné a nejlepší exlibris světa 2010-2012 vytvořil Japonec Shigaki Tomura. V rozsáhlé fotografické dokumentaci z kongresu FISAE v Naantali ve Finsku naleznete: V. Suchánka s chotí Zitou, M. Gryksu, K. Urbana a Ing. M. Humplíka.

Tapani Lemminkäinen (1912-1971) byl finský malíř, grafik, pedagog a výtvarný kritik; působil v Lahti. Jsou představena vítězná exlibris z kongresové soutěže: 1. cena – Shigeki Tomura z Japonska, 2. cena – Elena Hlodec, Ranska z Rumunska, 3. cena – Krzysztof Pasztula z Polska, 4. cena – Yao Wu z Číny, Janne Laine z Finska a Diana Kleiner z Argentiny, 5. cena – Man Zhuang z Japonska, Ruixue Wang z Číny, Bin Wu z Číny, Gui Lan Qiu z Japonska a Pinar Karabiber z Turecka. Mezi deseti držiteli 6. ceny jsou Martin R. Baeyens z Belgie a Eugenia Timoshenko z Bulharska. Zemřel Allan Ylinen (1924-2012), finský numismatik a sběratel exlibris. V pokračování série

článků o exlibris finských vojenských důstojníků je představen Wolf H. Halsti (1905-1985). V tematickém článku o exlibris zobrazujících zbraně je otištěno exlibris JUDr. Cyrila Urbana z roku 1916, zobrazující středověkého bojovníka s mečem, jehož autorem je František Urban (1868-1919).

KISGRAFIKA, 2012/3

Kornélie Vas Tóthová píše o kongresu FISAE v Naantali ve Finsku. Velký mistr malé grafiky Mihály Csiby byl název výstavy uspořádané k 90. narozeninám tohoto grafika a malíře v Národní Széchényiho knihovně v Budapešti. Současně byla vydána kniha obsahující soupis grafického díla M. Csibyho, kterou napsala Kornélia Vas Tóthová (Csiby Mihály kisgrafikai eletműve). V galerii Újbuda byla výstava grafických prací Pétera Úrmöse na téma architektura. V článku Maďarská drobná grafika a mince v Holandsku je upozorněno, že jsou obsaženy ve sbírce z pozůstalosti kunsthistorika Tralbauta (1902-1976), která byla vystavena v Muzeu van Gogha v Amsterdamu. Zemřela Mara Gasztonyi (16. 5. 1932 - 30. 7. 2012), sběratelka exlibris, autorka článků a profesorka zpěvu a hudby.

Lgh

VÝSTAVY

Výstavní plán **Galerie HOLLAR** na rok 2013

Smetanovo nábřeží 6, 110 00 Praha 1

2. 1. – 3. 2. 2013	Jubilanti Hollaru 2013
6. 2. – 3. 3. 2013	Naděžda Plíšková
6. 3. – 31. 3. 2013	Mladá grafika (studenti AVU v Praze)
3. 4. – 28. 4. 2013	Jiří Kornatovský
2. 5. – 26. 5. 2013	Magický svět Dušana Kállaye
29. 5. – 23. 6. 2013	Naděžda Synecká
26. 6. – 14. 7. 2013	Miroslav Houra
17. 7. – 18. 8. 2013	Nová tvorba členů SČUG Hollar
21. 8. – 15. 9. 2013	Milá poselství - České grafické novoročenky
18. 9. – 13. 10. 2013	Manhattan Graphics Center
16. 10. – 10. 11. 2013	Jaroslav Šerých
13. 11. – 22. 12. 2013	XIX. festival komorní grafiky

SOUTĚŽE

XXIV. Mezinárodní bienále současného exlibris – Malbork 2013

Přehlídka se koná v červnu až září v historických sálech zámku Malbork. Do soutěže se přijímají pouze podepsané tisky z grafických desek z období let 2011 až 2012. Konečný termín pro odeslání prací je 27. leden 2013. Je nutno vyplnit přihlašovací kartu umístěnou na stránkách www.zamek.malbork.pl. V návaznosti na tuto soutěž se koná XI. Mezinárodní setkání sběratelů exlibris a umělců – Malbork 2013 v době od 30. 5. do 1. 6. 2013 s oficiálním otevření soutěžní výstavy 1. 6. 2013.

Mezinárodní výtvarná soutěž EXLIBRIS Tábor 2013

Pořadatelé: MěDDM Týn nad Vltavou, DDM Tábor a DDM Český Krumlov.

Účastníci soutěže: žáci základních a středních škol, základních uměleckých škol a domů dětí a mládeže z České republiky, Slovenska, Polska, Rakouska a Německa.

Hlavní téma soutěže: **SPORT A SPORTOVNÍ OSOBNOSTI.**

Grafické techniky: klasické, například: C2 mědirytina, C3 lept, C4 suchá jehla, C5 akvatinta, X3 linoryt, C7 mezzotinta.

Maximální rozměr papíru **A5**, maximální rozměr exlibris **15x12 cm**.

Předání soutěžních děl: dva originální tisky v době od **1. 4. do 31. 5. 2013** na adresu **MěDDM Týn nad Vltavou, Tyršova 26, 375 01 Týn nad Vltavou.**

Slavnostní vyhlášení vítězů a předání cen se uskuteční v sobotu 21. září 2013 v 14 hodin v kongresovém sále Hotelu Dvořák Tábor.

Miroslav Petřík, ředitel MěDDM Týn nad Vltavou
Tel.: 602 154 055, e-mail: petrik@ddmtyn.cz

ZÁJEZD NA SJEZD V MALBORKU

Milí přátelé sběratelé a výtvarníci, pravidelná Mezinárodní bienále současného exlibris v polském Malborku oslaví v příštím roce 50 let svého trvání. U příležitosti tohoto jubilea a zároveň již XXIV. bienále se bude konat ve dnech 30. května až 1. června 2013 XI. Mezinárodní sjezd tvůrců a sběratelů exlibris. Náš výbor se rozhodl uspořádat do Malborku zájezd, který se uskuteční ve dnech 29. května až 3. června 2013.

Stručný program zájezdu:

Středa 29. 5. 2013 v 6.00 odjezd z Prahy. Po cestě možnost přistoupit v Hradci Králové. Odpoledne zastávka v Hnězdě.

Čtvrtek 30. 5. až sobota 1. 6. 2013 účast na sjezdu a bienále v Malborku, prohlídka hradu Malbork a prohlídka uměleckých památek v Gdaňsku. (Přesný program sjezdu bude zveřejněn až začátkem dubna 2013 a podle toho bude upřesněn a rozdělen program zájezdu v těchto třech dnech.)

Neděle 2. 6. 2013 zastávky ve Fromborku, Grunwaldu a prohlídka města Toruň.

Přes noc z neděle 2. 6. na pondělí 3. 6. 2013 návrat do Prahy.

Předběžná cena na osobu je 6.000 Kč a zahrnuje dopravu, ubytování včetně rozpočítaného za řidiče, parkovné a bankovní poplatky.

Doprava se uskuteční minibusem pro 19 osob a cena je rozpočítána na plný stav. Při větším zájmu bude objednána větší autobus.

S ubytováním (4 noclehy se snídaní) počítám v hotelu v Malborku ve dvoulůžkových pokojích s příslušenstvím.

Každý účastník si bude sám hradit případný účastnický poplatek na sjezd a poplatek za případnou společnou slavnostní večeři. Jejich ceny budou oznámeny později. V ceně také nejsou zahrnuty vstupy do památkových objektů, které činí dle letošních cen na osobu 61 zlotých, a pojištění, jež si každý zajistí sám.

Zájezdu se mohou zúčastnit rovněž rodinní příslušníci a přátelé.

Žádáme zájemce o tento zájezd, aby svůj zájem potvrdili do 31. března 2013 buď poštou na adresu Jiří Hlinovský, Sofijská 2797, 390 05 Tábor 5 nebo na e-mail: j-hlinovsky@seznam.cz. V přihlášce uveďte prosím jména a poštovní adresy všech osob, které přihlašujete a rovněž svůj e-mail a telefon. Účastníci zájezdu obdrží včas podrobný program s časovým rozvrhem a konečnou cenu zájezdu.

Vážení přátelé, naplánujte si na příští rok zájezd do Polska. Místní organizátoři se těší na bohatou účast z České republiky.

Jiří Hlinovský

Seznam příloh: Pozvánka na valnou hromadu.

KNIŽNÍ ZNAČKA číslo 4/2012

Redaktor: Ing. Jan Langhammer, CSc.,

Ke Kukačce 797/19, 312 00 Plzeň 12, e-mail: langhammer.jan@o2active.cz.

Redakční kruh: Ing. Milan Humplík, doc. RNDr. Josef Chalupský a Aleš Nevečeřal.

Jazyková korektura: René Keller.

Předseda SSPE: Karel Urban, Na Vyhlídce 291, 252 06 Davle.

Název časopisu a logo na poslední straně: akademický malíř Miroslav Houra.

Vydává: Spolek sběratelů a přátel exlibris v Praze, P. O. BOX 645,
111 21 Praha 1. Číslo účtu: 87951/0300.

Pro zasílání plateb ze zahraničí platí pro číslo účtu vedeného v euro:

SWIFT/BIC: CEKOCZPP, IBAN: CZ02 0300 0000 0002 3224 2690.

ISSN 1211- 3840. Číslo registrace MK ČR E 11475.

Počítačová sazba, grafická úprava a zlom: Ing. Jan Langhammer, CSc.

Tisk: Miroslav Kratochvíl, Ke Skomelnu 398, 338 28 Radnice. Náklad 550 výtisků.

Rozesílá Postservis Praha.

Webové stránky: www.sspe.cz.

Toto číslo vyšlo 31. 12. 2012. Redakční uzávěrka příštího vydání je 28. 2. 2013.